

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Nadejda Toma

judcători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 octombrie 2020 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2021,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs: 11.10.2021 – 15.12.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Petiționarii Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali au depus, prin intermediul avocatului Briceac Andrei, o plângere în temeiul art. 313 Cod de procedură penală împotriva ordonanței din 05.03.2020 de reluare a urmăririi penale, emisă de Procurorul General, Stoianoglo Alexandr și a tuturor acțiunilor de urmărire penală care au fost întreprinse de organul de urmărire penală după data de 05.03.2020, considerându-le ilegale și contrare drepturilor constituționale.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 19.10.2020 a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea avocatului Briceac Andrei în numele lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali înaintată în condițiile art. 313 Cod de procedură penală.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocatul Briceac Andrei în numele lui Brașoveanu Anatolie Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali a declarat recurs în termen, prin care a solicitat casarea integrală a încheierii, rejudecarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care plângerea să fie admisă integral în sensul formulat.

În motivarea recursului a indicat faptul că, ordonanța din 05.03.2020 încalcă articolul 21 din Constituția RM și Articolul 4 Protocolul 7 CEDO. Dreptul subsemnaților de a nu fi urmăriți de două ori pentru faptele de care au fost scoși integral de sub urmărire penală s-a desconsiderat. S-au neglijat valorile

drepturilor și garanțiilor procedurale menite să protejeze persoanele împotriva abuzurilor din partea organelor de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2021, a fost respins recursul ordinar declarat de către avocatul Briceac Anatolie în numele lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali, cu menținerea încheierii fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs a menționat că potrivit materialelor cauzei, s-a constatat în fapt că, la 30.01.2017 a fost pornită cauza penală nr.2017670019 de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, potrivit semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, conducerea urmăririi penale fiind dispusă Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Principal.

În urma efectuării unui șir de acțiuni de urmărire penală, procurorul Manolachi Eugen din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Principal a dispus, prin ordonanța din 26.04.2019, scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali, în baza prevederilor art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la alin. (2) lit. b) al art. 244 Cod penal, cu clasarea cauzei penale nr.2017670019.

Ulterior, în baza controlului ierarhic-superior, Procurorul General Stoianoglo Alexandr a emis la 05.03.2020 ordonanța, prin care a anulat ordonanța precedentă din 26.04.2019 privind scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali, cu clasarea cauzei penale, constatând că decizia este afectată de un viciu fundamental, dispunând totodată reluarea urmăririi penale pe marginea cauzei penale nr.2017670019.

Nefiind de acord cu ordonanța din 05.03.2020, emisă de Procurorul General Stoianoglo Alexandr, avocatul Briceag Andrei a depus în interesul lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali, plângere în baza art. 313 Cod de procedură penală, prima instanță dispunând respingerea plângerii 19.10.2020 ca fiind inadmisibilă.

Respectiv, instanța de recurs ordinar a conchis că judecătorul de instrucție corect a menționat că procedura de contestare a acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuțit, învinuit și alți participanți la proces considerând că drepturile și interesele legitime le-au fost încălcate de organul de urmărire penală, în cazul în care persoana nu este de

acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Totodată, nu orice acțiune a organului de urmărire penală sau a organului care exercită activitate operativă de investigații poate fi atacată judecătorului de instrucție, ci doar aceea care a afectat un drept legal reglementat de legea materială sau procesuală, adică drepturi și libertăți constituționale ale persoanei.

Astfel, nu sunt pasibile de a fi atacate, de regulă, hotărârile privind pornirea urmăririi penale (tot aici reluarea urmăririi penale); ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, învinuit; ordonanța prin care s-a dispus efectuarea expertizei etc.

Aceste acte procedurale sunt niște procedee legale, ce se referă la desfășurarea normală a urmăririi penale, și însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize nu afectează careva drepturi sau libertăți constituționale.

Instanța de recurs a explicat faptul că acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea, și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor. Hotărârea organului de urmărire penală privind declanșarea procesului penal, de regulă, nu poate fi atacată în instanțele de judecată pe acest temei juridic, datorită faptului că această hotărâre nu este definitivă și constituie doar începutul urmăririi penale, care în continuare duce la punerea sub învinuire a unor persoane și care se finalizează cu terminarea urmăririi penale și cu întocmirea rechizitoriului, fie cu încetarea urmăririi penale în temeiul prevăzut de Codul de procedură penală.

Reieșind din cele enunțate, instanța de recurs a conchis că plângerea depusă în numele lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali, prin care solicită anularea ordonanței din 05.03.2020, prin care a fost dispusă anularea ordonanței procurorului Manolachi E. privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali și clasarea procesului penal pornit în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și dispusă concomitent reluarea urmăririi penale, nu constituie obiectul de contestare la judecătorul de instrucție, prin prisma art. 313 Cod de procedură penală, corect a fost respinsă.

5. La 24 septembrie 2021 nefiind de acord cu decizia instanței de recurs ordinar declară recurs în anulare avocatul Briceac Andrei în numele lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali prin care solicită

casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțare unei noi hotărâri prin care să fie admisă plângerea și să fie anulată ordonanța din 05 martie 2020 privind reluarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2017670019.

În susținerea celor solicitate, avocatul indică argumente similare celor invocate în cererea de recurs, mai mult, subliniază că nu s-a ținut cont de garanțiile constituționale și practica relevantă a Curții Constituționale la reluarea urmăririi penale prin ordonanța din 05 martie 2020.

De asemenea, apărătorului remarcă că instanțele ierarhic inferioare au încălcat accesul la instanță recurenților, au acționat contrar scopului procedurii penale, au interpretat și aplicat arbitrar legea procesual penală, au adoptat o hotărâre ilegală, or, partea descriptivă este ambiguă și nemotivată.

Totodată, avocatul susține că instanțele ierarhic inferioare pe lângă încălcările garanțiilor prevăzute de art. 6 CEDO, acestea au violat dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 CEDO coroborat cu art. 4 Protocolul 7 CEDO.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu dispozițiile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de

atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2021, adoptată în ordinea reglementată de art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 417-418, 313 Cod de procedură penală, prin care a fost examinat recursul ordinar declarat împotriva încheierii primei instanțe, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide în privința inadmisibilității recursului în anulare declarat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele lui Brașoveanu Anatolie, Brașoveanu Oleg și Todoroglo Vitali, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2021, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **10 februarie 2021**.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan